

LÍNIA DIRECTA

amb la Campanya de Normalització Lingüística

V

Palma
1993

Línia Directa

© Aina Moll, A. I. Alomar i Celia Riba, segons l'autoria dels textos

Producció: Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears

Fotocomposició: Jorvich, s.l.

Impressió: Jorvich, s.l.

Dipòsit Legal: PM-1.364/1991

I.S.B.N. 84-604-8810-1

XXIII

Les llengües d'ensenyament a Bèlgica

Fa uns quants dies rebérem un parell de telefonades sobre el mateix tema. Una per demanar-nos “si és ver que a Bèlgica tothom pot

triar la llengua d'ensenyament per als seus fills", i l'altra per suggerir-nos "si no seria millor a Catalunya (i no diguem a Mallorca, quan tenuem ses competències d'ensenyament!) fer com a Bèlgica, que cadascú tria sa llengua de s'escola pes seus infants".

Aquí hi ha qualche malentès. A la major part de Bèlgica l'ensenyament es fa en una sola llengua: a la zona valona en francès, i a la flamenca en neerlandès. Allà on hi ha escoles de les dues castes és a Brussel·les i als pobles del seu entorn, oficialment "bilingües", on cadascú va a l'escola que li correspon segons la seva llengua materna (també a la Universitat: n'hi ha dues, una en cada llengua, dins el mateix campus, sense cap separació visible, però la divisió lingüística es tan radical com si les separàs una gran barrera). És tan fals dir que la gent de Brussel·les "pot triar" la llengua de l'ensenyament com dir que "no la pot triar": a ningú li passa pel cap escolaritzar els seus fills, o escolaritzar-se ell mateix, en "la llengua dels altres".

Podeu estar segurs que **el sistema belga no ens convé gens**. Fa coexistir dues comunitats diferenciades sobre un mateix territori, i això és una font inegotable de problemes. Vaig participar a una Conferència (reunió internacional) del Consell d'Europa, a Estrasburg, sobre *les llengües minoritzades*, i vos asseguro que els qui es van plànyer més fort d'**opressió lingüística** varen ser els belgues: hi havia una representació flamenca i una de valona, i cadascuna va parlar com si l'altra no existís, pintant amb colors molt negres el rebuig que sofria la seva llengua en territori de l'altra. I és segur que no exageraven: fa uns deu anys hi hagué un gran escàndol a tota Bèlgica, que va acabar amb la dimissió del Primer Ministre, perquè un batle való, elegit en un poble de prop de Brussel·les oficialment flamenc però on avui la majoria de la població és valona, va fer el seu discurs de presa de possessió en francès (com si Felipe González hagués de dimitir per l'escàndol ocasionat perquè un batle de Catalunya o de Mallorca el fes en castellà...). I un amic meu català, casat amb una anglesa, em va regalar, com a document sociolingüístic, el paper que els donaren a un ajuntament flamenc quan van anar a empadronar-s'hi: en quatre llengües, s'hi fa constar que en aquell municipi l'única llengua oficial és el fla-

menc, que "se suposa que els funcionaris no en saben d'altra", i que "es prega que no els demanin que en facin servir cap més".

Us podria contar diverses anècdotes que demostren una relació privada tan conflictiva com l'oficial. Per això m'escarruf quan es proposa "el model belga" per a l'organització de la nostra convivència lingüística. Precisament, a la Conferència d'Estrasburg, el "sistema català" va despertar admiració, sobretot entre els belgues: ensenyament **en la llengua del territori** per a tots, amb ensenyament **de l'altra llengua** també per a tots, amb intensitat suficient perquè al final de l'escolarització obligatòria les dominin totes dues, els semblava "la solució ideal". Potser exageraven, però no dubteu que és una bona solució, per més que des de certa premsa de Madrid s'hagi presentat com a terriblement conflictiva (tal vegada perquè els agradaria que ho fos).

La nostra Llei de Normalització Lingüística no és tan contundent com la catalana en aquest punt. Però ja veureu com els illencs, quan hagin comprovat que amb l'ensenyament en català els al·lots aprenen bé les dues llengües i amb el castellà només una, triaran la nostra per als seus infants, tal com ho han fet durant anys els catalans. - A. M. (11-10-93)